

KESKKONNAMÕJU EELHINNANG

1. Kavandatav tegevus, selle asukoht ning seos strateegiliste planeerimisdokumentidega:

Detailplaneeringuala asub Rootsikülas ja hõlmab Papissaare sadama (katastritunnus 71401:001:2937, 100% tootmismaa sihtotstarbega, pindalaga 6642 m²), Papissaare kalasadama (katastritunnus 30101:003:0498, 100% tootmismaa sihtotstarbega, pindalaga 7564 m²) katastriüksuseid ja juurdepääsu osas osaliselt Papissaare töökoja (katastritunnus 30101:003:0360, 75% maatulundusmaa ja 25% tootmismaa sihtotstarvetega, pindalaga 12567 m²) katastriüksust ning osaliselt Läänemerd. Detailplaneeringu eesmärk algatamisel oli ehitusõiguse määramine äri- ja sadamahoonete ehitamiseks, tankla, elektrisõidukite laadimisala, ujuvkai, rannakindlustuse, sliipi ja muuli/lainemurdja rajamiseks, liikluskorralduse põhimõtete, tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine ning ranna ehituskeeluvööndi vähendamine. Lainemurdja rajamist antud eelhinnangus ei käsitleta, kuna see eemaldatakse detailplaneeringu koosseisust. Lainemurdjat ei ole plaanis rajada lähiajal ning edaspidi koostatakse selle kohta eraldi eelhinnang, vajadusel algatatakse uus detailplaneering ning taotletakse veeseaduse kohast tegevusluba või registreeringut.

Joonis 1. Planeeringuga hõlmatud maaüksused Rootsiküla külas. (Maa-amet, 26.02.2023)

Papissaare sadama katastriüksus piirneb loodest Linnaku (katastritunnus 30101:001:0831, ärimaa 100%), kagust Papissaare töökoja (katastritunnus 30101:003:0360, maatulundusmaa 75% ja tootmismaa 25%), kirdest Laevaehituskoha (katastritunnus 30101:003:0276,

maatulundusmaa 100%) ja Kihelkonna-Papissaare tee (katastritunnus 30101:003:0276, transpordimaa 100%) katastriüksustega ning läänest Läänemerega. Papissaare kalasadama katastriüksus piirneb loodest Papissaare töökoda (katastritunnus 30101:003:0360, maatulundusmaa 75% ja tootmismaa 25%), kirdest ja kagust Laevaehituskoha (katastritunnus 30101:003:0276, maatulundusmaa 100%) katastriüksustega ning läänest Läänemerega. Papissaare töökoja katastriüksus piirneb loodest Papissaare sadama (katastritunnus 71401:001:2937 tootmismaa 100%), kirdest Laevaehituskoha (katastritunnus 30101:003:0276, maatulundusmaa 100%), kagust Papissaare kalasadama (katastritunnus 30101:003:0498, tootmismaa 100%) katastriüksustega ja läänest Läänemerega.

Kihelkonna valla üldplaneeringu (kehtestatud 26.05.2010 Kihelkonna Vallavolikogu otsusega nr 8, edaspidi *üldplaneering*) kohaselt asub planeeringuala sadama maa juhtotstarbega alal. Vastavalt üldplaneeringu seletuskirja ptk-le 4.9 on Papissaare sadam määratud väikesadamana. Üldplaneeringu alusel on väikesadam sadam või sadama osa, kus osutatakse sadamateenuseid harrastusveesõidukitele, väikelaevadele ja meresõiduohutuse seaduse tähenduses alla 24-meetri kogupikkusega laevadele. Papissaare sadama maale ärimaa kõrvalfunktsioon ning lubatakse rajada ehitisi äriliseks tegevuseks (toitlustus- ja majutushooned). Ala on määratud detailplaneeringu koostamise kohustusega alaks. Üldplaneeringu alusel jääb planeeringualale miljöövärtuslik ala, Vilsandi rahvuspark, ranna ehituskeeluvöönd ja rohevõrgustiku ala, maakondliku tähtsusega väärtuslik maastik. Mereajaloo ja -arhitektuuri säilitamiseks Papissaare sadamas ja selle lähiümbruses ei tohi sulgeda vaateid vesilennukite angaarile ja võrgukuuridele. Ranna ehituskeeluvööndi piiri vähendatud ei ole. Rohelise võrgustiku aladel tuleb eelistada ajalooliste asustusalaade taaskasutust või mõningast laiendamist. Mere ranna kui koridoride sidususe tagamiseks tuleb võimalikult säilitada seal asuvad looduskooslused ning piirata inimtegevusest lähtuvat kahjulikku mõju – olulisim argument ehituskeeluvööndit vähendada on olemasolev või ajalooline asustus. Vilsandi Rahvuspargis tuleb arendustegevusel arvestada rahvuspargi kaitse-eesmärkidega vastavalt kaitse-eeskirjale.

Saare maakonnaplaneeringu 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 27.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94) ruumiliste väärtuste kaardi alusel asub planeeringuala väärtuslikul maastikul ning rohevõrgustikus. Maakonnaplaneeringu seletuskirjas on välja toodud, et Papissaare vesilennukite angaarid on väärtustamist (eksponeerimist, tähistamist) vajavad vanad tehnilise taristuga seotud objektid. Seletuskirja alusel on Papissaare sadama eelistatud kasutus: kodusadam, ühendused, turism, kalapüük.

Planeerimiseseaduse (edaspidi PlanS) § 124 lg 6 alusel tuleb detailplaneeringu koostamisel, mis eeldatavalt avaldab Natura 2000 võrgustiku alale mõju, ja PlanS § 125 lg 1 p 4 ja §-s 142 nimetatud detailplaneeringu koostamisel tuleb anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 33 lg-tes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidest ning § 33 lg 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

2. Planeeringuala kitsendused ja kommunikatsioonid

Maaüksused paiknevad tervikuna Vilsandi Rahvuspargi (KLO1000250) Kiirassaare piiranguvööndis, kus tegevust reguleerib looduskaitseseadus (edaspidi LKS) ja Vilsandi

rahvuspargi kaitse-eeskiri. Ühtlasi kuulub planeeringuala ka Natura 2000 võrgustikku Vilsandi linnu- ja loodusalana.

Planeeringuala paikneb Läänemere ranna ehituskeelu- ja piiranguvööndis ning veekaitsevööndis. Papissaare sadama kinnistul on tegemist sadama-alaga ja seal puudub veekaitsevöönd ja kallasrada.

3. Planeeringuala keskkonningimused

Planeeringuala paikneb Vilsandi Rahvuspargi territooriumil. Läänepoolsest küljest piirneb Kiirassaare lahega. Planeeringualale pääseb munitsipaalomandis olevalt Kihelkonna-Papissaare teelt (ehitismälestis, Kultuurimälestiste Riikliku registri reg. nr 27285). Tegemist on olemasoleva sadama territooriumiga (joonised 2 ja 3), mis on juba ajalooliselt olnud inimeste poolt aktiivses kasutuses. Planeeringuala asub üldplaneeringu kohaselt miljöövärtuslikul alal, mis eeldab mereajaloo ja merearhitektuuri säilitamise. Ehitisregistri alusel asuvad Papissaare sadama kinnistul konservitsehhi ja kai. Papissaare kalasadama kinnistul asub kai. Maa-ameti kitsenduste kaardirakenduse alusel on planeeringualal puurkaevu sanitaarkaitsevöönd (tegelikkuses on puurkaev tamponeeritud ja ehitisregistris on see märgitud lammutatuks), elektripaigaldise kaitsevöönd ja alajaam, ranna ehituskeeluvöönd ja piiranguvöönd, veekogu kallasrada, veekaitsevöönd ja Vilsandi rahvuspargi ala. Papissaare töökoja ja Papissaare kalasadama kinnistutel asub mets (joonised 4 ja 6). Papissaare sadama kinnistul on kirdepoolsesse ossa loodud juba parkla (detailplaneeringuga kavandatav). Parkla ei ole rajatud kaitse-eesmärgiks seatud koosluse peale ning ei lähe vastuollu rahvuspargi kaitse-eesmärkidega. Planeeringuala on kallasrajale juurdepääs tagatud Papissaare sadama kinnistult.

Joonis 2. Vaade Papissaare sadama kinnistule (K. Kuusk 27.02.2023)

Joonis 3. Vaade Papissaare sadama kinnistule (K. Kuusk 27.02.2023)

Joonis 4. Vaade Papissaare kalasadama kinnistule planeeritava hoone asukohale (K. Kuusk 27.02.2023)

Joonis 5. Vaade Papissaare kalasadama kinnistule (K. Kuusk 27.02.2023)

Joonis 6. Vaade Papissaare töökoja kinnistule rajatava tee asukohale (K. Kuusk 27.02.2023)

4. Planeeritud tegevusega kaasnevad mõjud

Planeeritud tegevustega kaasnevad mõjud on ehitamisaegsed ja ehitamisjärgsed mõjud. Ehitamisaegsete mõjude puhul on tegemist intensiivsemate mõjudega kui seda on ehitamisjärgsed, kuid mis on siiski lühiajalised ning nende mõjude ilmumine lõpeb enamasti ehitustegevuse lõppemisega. Planeeringualale ei ole plaanis rajada keskkonda reostavaid ega ohustavaid objekte, millest võiks lähtuda naabermaaüksustele edasi kanduv oluline keskkonnamõju.

4.1 Mõju põhja- ja pinnaveele

Planeeringuala paikneb kaitsmata põhjaveega alal. Reostatud pinnase kohta andmed puuduvad, kuid ei ole teada, et seda seal esineks. Mõju põhja- ja pinnaveele võib avalduda olukorras, kui ehitustöödel juhtub õnnetus kemikaalide või kütuste ladustamisel ning käitlemisel ja leke jõuab põhjavette. Tööohutusreegleid järgides on sellise õnnetuse toimumise tõenäosus minimaalne. Planeeringumenetluse käigus tuleb täiendavalt käsitleda vastavaid lahendusi, mis välistaks vee äärde rajatava tankla rajamisel ja kasutamisel reostusohu pinnaveele. Arvestades asjaolu, et kogu planeeringuala asub kaitsmata põhjaveega alal ning vältimaks veekeskkonna reostumist, tuleb kavandatava tankla teedelt ja parkimisplatsidelt tulev sademevesi puhastada eelnevalt liiva-õlipüüduris ning planeeringuga lahendada sademevee juhtimine pinnasesse või suublasse.

Tegevusteks sadamaalal on rannakindlustuse rajamiseks täiendavalt vajalik taotleda vastavalt mahtudele, kas vee-erikasutusluba või registreering. Veeseaduse § 187 p-des 8 ja 10 välja tooduga tuleb arvestada ka ujukvai ning slippide rajamisel. Eeldatavasti jäävad mahud registreeringu mahtude piiridesse. Nende tegevustega ei ole töökorras tehnika puhul reostusohu pinnaveele oodata.

4.2. Mõju maavaradele

Keskkonnaportaali andmetel ei paikne planeeringualal maardlaid ega kaevandamisväärseid maavarasid. Planeeringuga kavandavate tegevustega ei kaasne maa-ainese ega maavarade otsesest arvestatavat kaevandamist, kuid mõningane maavarade kasutamise vajadus tekib seoses teede ja parkimisala rajamisega kavandatava hoonestuse juurde, mis eeldab täitematerjali kasutust. Tegevusi, mis otseselt mõjutaksid maavarade kasutamist, käesoleva detailplaneeringu raames ei kavandata. Erinevate ehitustööde käigus kooritavat pinnast saab ära kasutada krundi piires, kuid vältida tuleks pinnase laotamist poollooduslikel kooslustel ja elupaikadele. Väljaspool maaüksuseid maa-ainese kasutamiseks on vajalik Keskkonnaameti luba.

4.3. Mõju pinnasele, taimestikule ja loomastikule

Peamine mõju pinnasele kaasneb hoonete, rajatiste ja sinna juurde kuuluvate tehnosüsteemide rajamise etapis. Ehitustegevuse käigus on oht pinnase saastumiseks territooriumil ladustatavate ja kasutatavate kemikaalidega (nt kütused), kuid seda vaid juhul, kui ei peeta kinni tööohutuse reeglistikust. Juurdepääsu rajamisega Papissaare töökoja kinnistu kaudu ning Papissaare kalasadama kinnistule hoone rajamisega võetakse maha seal kasvavad männid. Samuti hävib rajatiste alune taimestik. Ujukvai, rannakindlustus ja slipp on plaanis rajada juba

olemasoleva akvatooriumi alale, Papissaare kalasadama kinnistul on slipp plaanis rajada olemasoleva kai vahetusse lähedusse. Ala on määratud kaitstavate koosluste karid ning veealused liivamadalad levikualana. Ujuvkai, rannakindlustuse ja slippide rajamisel tuleb arvestada kaitstavate elupaigatüüpide levikuga ning edaspidi vajadusel muuta nende planeeritavat asukohta, et neid ei rajataks kaitstavatele mereelupaigatüüpidele ning nende rajamisega ei kahjustataks antud elupaigatüüpe. Ujuvkai ja slippide rajamine ei too eeldatavalt kaasa veeliikluse olulist suurenemist, mis tooks kaasa sealsete mereelupaikade kahjustamise. Elektrisõidukite laadimisala on plaanis juba rajatud parkla juurde. Parkla rajamisega hävitati sealne taimestik, kuid Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel ei asu seal kaitstavaid taimeliike ega koosluseid.

Planeeringualal paikneb üldplaneeringu kohaselt rohevõrgustiku alal, kuid tegemist on juba eksisteeriva sadamaalaga ning seega ei ole uusi olulisi negatiivseid mõjusid rohevõrgustiku toimimisele oodata. Mingit mõju avaldab juurdepääsu rajamine Papissaare töökoja kinnistu kaudu ning samuti Papissaare kalasadama kinnistule hoone rajamine – kinnistutelt võetakse maha kõrghaljastust, kuid planeeringualale jääb alles arvestataval määral kõrghaljastust ning kinnistuid ei tarastata. See peaks loomade liikumisteed tagama ning ida suunas paikneval metsaalal on loomadel liikumisteed tagatud.

4.4. Mõju välisõhu seisundile

Märkimisväärset õhusaastatuse suurenemist planeeringu elluviimisega ei kaasne. Mõningane mõju välisõhule kaasneb ehitustööde käigus eralduva heitgaaside emissiooni näol. Peamine mõju välisõhule kaasneb hoonete, rajatiste ja vajalike tehnovõrkude ehitamise etapis, kuid mis on vaid ajutise iseloomuga. Kumulatiivset mõju ei esine ning õhusaaste osas piirkonna taluvust suure tõenäosusega ei ületata. Heitmed satuvad välisõhku peamiselt ehitustegevusega kaasnevast tolmust ja siseõlemismootorite tööst. Kuna mootorsõidukite heitgaasi normid peavad vastama Keskkonnaministri 22. septembri 2004. a. määrusele nr. 122 „Mootorsõiduki heitgaasis sisalduvate saasteainete heitkoguste, suitsususe ja mürataseme piirväärtused”, ei ole heitgaasidest tingitud mõju oluline. Tankla kütusemahuti täitmisel või sõidukite tankimisel võib õhku eralduda bensiiniaure, mis võivad põhjustada lokaalset lühiajalist õhusaastet. Bensiiniaurude hulk on aga minimaalne, sest nii kütuseveok kui ka tankurite tankimispüstolid on tänapäevastel tanklatel varustatud gaasitagastussüsteemiga. Kuna tankla on planeeritud kõrvalisse piirkonda, siis ei ole arvatavasti ka seda külastavate klientide hulk kuigi suur. Seetõttu ei ole oodata sõidukite seismisest ning tankimisest tulenevat olulist keskkonnasaastet. Planeeringuga ei ole oodata piirkonda oluliste paiksete õhusaasteallikate lisandumist, mis halvendaksid piirkonna õhukvaliteeti ja võiksid põhjustada õhukvaliteedi piirväärtuste ületamist.

4.5. Jäätmetekkega seonduvad mõjud

Jäätmete sorteeritud kogumine peab toimuma vastavalt jäätmeseaduses ja valla jäätmehoolduseeskirjas toodud nõuetele. Ehitustegevusel tekivad jäätmed hoonete ja rajatiste ehitamisel (ehitusmaterjali, nende pakendid, teisaldatav pinnas jms). Ehitustegevuse käigus tekkivad suuremõõtmelised ja muud ehitusjäätmed tuleb üle anda litsentseeritud käitlejale - võimalusel suunata taaskasutusse. Vajadusel on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda jäätmete üleandmist tõendavate dokumentide esitamist. Planeeringuga kavandatav tegevus ei suurenda märkimisväärselt jäätmeteket. Jäätmete käitlemist kohapeal ei kavandata ja jäätmetekke mõju

avaldub jäätmete lõppkäitleja juures. Kavandatav tegevus ei oma seega eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

4.6. Müra, vibratsioon, valgus-, soojus- ja kiirgussaaste ning visuaalne mõju

Ehitustegevuse käigus tekib müra ehitusmaterjalide vedamisel ja mehhanismide tööst. Selline mürateke kaasneb pea iga ehitusega. Ehitustööde ajal tuleb arvestada Sotsiaalministri määrusega nr. 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid”. Uue hoonestuse rajamise tagajärjel müra- ja välisõhu saastetase piirkonnas, välja arvatud ehitusaegselt, eeldatavalt märkimisväärselt ei suurene. Mürarikaste tegevuste puhul tuleb arvestada lindude pesitsusperioodiga ning planeerida tegevus sellest ajast väljaspoole. Mõningane mürataseme tõus võib esineda tanklat külastavate sõidukite näol, kuid kuna tankla klientideks on suure tõenäosusega kohalikud inimesed ja sadama alla on juba pikemat aega toimunud aktiivne tegevus, ei oma see arvatavasti olulist mõju sealsele keskkonnale. Külastavad autod võivad lühiajaliselt (tankimist oodates/tankides) põhjustada ka lokaalselt valgusreostust, kuid sellega ei tekitata olulise mõjuga valgusreostust. Planeeringualal ei ole ette näha vibratsiooni, soojus- ja/või kiirgussaaste tekkimist. Olulise visuaalse mõjuga aspekti antud detailplaneeringuga ei kavandata.

5. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus

Ehitustegevus on üks avariide ja tööõnnetuste rohkeim tegevusvaldkond. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusohu liikluses. Samas, kõigi nõuete täitmisel ei tohiks tavapäraselt eelpool kirjeldatud olukordi ette tulla ning tegemist saab olla vaid hädaolukordadega. Nende juhtumise tõenäosus on väike seetõttu, et planeeritavad tööd on lühiajalised ning nõuetest kinni pidades on minimeeritud ka avariiolekordade esinemise võimalused. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel, käesoleval juhul ka kõigi tankla rajamise ja kasutamise nõudeid arvesse võttes, on avarii tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline. Tankla rajamisel peab arvestama kehtivate normide ja nõuetega, sealhulgas tuleohutuse nõuetega, et tagada võimalikult väike avariiolekordade oht.

6. Natura 2000 võrgustiku alad ja muud kaitstavad loodusobjektid planeeringualal, kavandatava tegevuse eeldatav mõju. Natura eelhindamine.

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Natura 2000 loodusalad ja linnualad on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ ja 79/409/EMÜ. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse alusel on keskkonnamõju hindamine vajalik juhul, kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Detailplaneeringuga kavandatud tegevused hõlmavad tegevusi Natura 2000 võrgustiku alal aga ka Vilsandi rahvusparki territooriumil.

Kavandatav planeeringualal asub Vilsandi rahvusparki (RAH0000060) territooriumil, kus tegevust reguleerib kaitse-eeskiri. Rahvusparki põhieesmärk on Lääne-Eesti rannikumaastiku

ja -mere ning linnurikaste väikesaarte kaitse. Vilsandi rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustiku Vilsandi loodusala ja ka samades piirides asuv Vilsandi linnualana.

Vilsandi loodusala

Loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid Vilsandi looduslal (EE0040496) on veealused liivamadalad (1110), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), kadastikud (5130), lood (alvarid – *6280), puisniidud (*6530), allikad ja allikasood (7160), lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (*7210), liigirikad madalsood (7230), plaatlood (*8240), vanad loodusmetsad (*9010) ja vanad laialehised metsad (*9020).

II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on hallhüljes (*Halichoerus grypus*), kaunis kuldking (*Cypridium calceolus*), soohilakas (*Liparis loeselii*), saaremaa robirohi (*Rhinanthus osiliensis*), madal unilook (*Sisymbrium supinum*) ja jõesilm (*Lampetra fluviatilis*).

Vilsandi linnuala

Liigid, mille isendite elupaiku Vilsandi linnualal (EE0040496) kaitstakse, on piilpart (*Anas crecca*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), hallhani e roohani (*Anser anser*), merivart (*Aythya marila*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), kümnokk-luik (*Cygnus olor*), sookurg (*Grus grus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), kirjuhahk (*Polysticta stelleri*) ja hahk (*Somateria mollissima*).

6.1 Kavandatava tegevuse mõju Natura aladele

Detailplaneeringuga kavandatakse selliseid tegevusi, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

Kuigi planeeringualal ei ole registreeritud kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide pesitsusalasid, ei saa täielikult välistada, et seal läheduses neid üldse leiduda ei võiks. Samas võib eeldada, et olulisemad elupaigad ja pesitsuskohad asuvad siiski Kiirassaare lahes asuvatel laidudel. Mereala kasutavad kaitsealused linnuliigi toitumisalana. Ka Vilsandi Rahvusparki kaitsekorralduskava kohaselt on linnurikkad saared Kiirassaare lahes Suur- ja Pisku-Sitik, Suur ja Väike Antsulaid, Telvemaa, Kuivarahu ja Mustarahu. Sadama kinnistule lähim kaitsealuste linnuliikide asukoht on EELIS'e andmete põhjal ca 250 m kaugusel loodes Mustarahu laiul, kus on registreeritud valgepõsk-lagle, punajalg-tildri, randtiiru, jõgitiiru, väiketiiru ja liivatüll kohalolu. Lisaks tuleb siinkohal arvestada asjaolu, et Papissaare sadama territoorium on olnud juba ajalooliselt aktiivses kasutuses ja on seda ka tänapäeval pidamaks ennekõike paadiühendust Vilsandi saarega. Peale planeeringu elluviimist tõuseb eeldatavasti mõningal määral, võrreldes praegusega, sadama territooriumil viibivate inimeste arv, seda ennekõike maismaasõidukitega tanklateenuseid kasutatavate külastajate poolt ning teatud määral ka elektrisõidukite laadijate näol. Eeldatavalt piirneb nende külastusaeg enamasti tankimisajaga ja seejärel lahutakse. Samuti on kavandatav tankla piisavalt kõrvalise koha peal, et eeldatavasti kasutab seda vajadusel pigem kohalik kogukond. Elektriautode laadimisala on planeeritud juba rajatud parkla asukohale. Rajatud parkla ei asu kaitstavatel

kooslustel ega ka kaitsealuste liikide leiukohtadel. Nagu eelnevalt mainitud on planeeritud tegevus piisavalt kõrvalises kohas, seetõttu laadimisala kasutavad ka arvatavasti kohaliku kogukonna inimesed ning see ei too endaga kaasa olulist külastuskoormuse tõusu, samuti piirneb nende külastus auto laadimisega. Seega ei ole oodata, et sadama-ala uuendamine juba niigi inimõjudega alal, tooks linnustikule või rahvuspargile üldiselt kaasa olulisi täiendavaid häiringuid. Lisaks kui suuremad ehitustööd kavandada väljapoole lindude pesitsusaega, ei ole kavandatava tegevusega suuri mõjusid linnuala kaitse-eesmärkidele ette näha. Planeeringu mõjualas asub ka I kaitsekategooria linnuliigi kassikaku elupaik. Liik on häiringute suhtes tundlik, kuid siinkohal võib eeldada, et juba toimiva sadama uuendamine ei tekita liigile olulisi täiendavaid häiringuid võrreldes praegusega ning arvatavasti ei suurene külastuskoormus nii oluliselt, et see võiks mõjutada liigi säilimist antud piirkonnas. Sadamaala on hetkel juba aktiivses kasutuses ning plaanitavate rajatiste ehitamisega ei ole oodata olulise mõjuga häiringute kasvu, mis ohustaksid liig säilimist antud leiukohas.

Kaitstavatest elupaigatüüpidest asuvad planeeringuala läheduses vanad loodusmetsad (9010*), veealused liivmadalad (1110) ja liivased ja mudased pagurannad (1140). Arvestades ujuvkai, rannakindlustuse ja slippide rajamisel kaitstavate elupaigatüüpide levikuga, ei ole oodata mereelupaigatüüpidele olulisi mõjusid. Veetranspordi osas kasutavad seda ala eeldatavalt kohalikud ning nende rajamisega ei suurene sadama kasutuskoormus oluliselt. Vanad loodusmetsad paiknevad planeeringualast idasuunal asuval kõrval maaüksusel ja seal tegevusi ei plaanita. Eeltoodust lähtuvalt ei ole oodata, et detailplaneeringu elluviimine võiks käesoleval hetkel teadaoleva info kohaselt põhjustada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku aladele.

7. Kokkuvõte ja järeldus

Planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid antud detailplaneeringu kehtestamisega ette näha ei ole. Keskkonnamõju eelhinnangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit ega vara. Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsuse territooriumi mastaape silmas pidades.

Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et käesoleva detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust algatada.

Koostaja: Kerli Kuusk
Looduskasutuse ja -kaitse peaspetsialist